

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ РОЗПОДІЛУ СІМЕЙНИХ РОЛЕЙ В УКРАЇНСЬКІЙ РОДИНІ

У статті розглянуто результати емпіричного дослідження гендерних стереотипів рольового розподілу в українській сім'ї, проведеного Центром соціологічних досліджень Чорноморського державного університету імені Петра Могили в м. Миколаєві у січні 2015 року, а також здійснено порівняльний аналіз виявлених тенденцій з результатами досліджень, проведених за останні десять років в Україні та державах ближнього зарубіжжя. Соціальний прогрес об'єктивно потребує зміни ставлення суспільства до гендерних проблем. Особливо гострою є проблема подолання гендерних стереотипів у всіх сферах життя, у тому числі в сімейній сфері. Гендерні стереотипи пересічних громадян певною мірою відбивають ці зміни, які повинні відбутися в суспільстві. За підсумками дослідження зазначено, що, незважаючи на серйозні зрушення у всіх сферах життя українського суспільства, гендерні стереотипи розподілу ролей в українській родині, як різновид соціальних стереотипів, практично не змінилися, і тому вони є найбільш складною умовою в створенні принципово нових відносин у соціумі і переході до якісно нової демократичної держави.

Ключові слова: соціальні стереотипи; гендерні стереотипи; сім'я; сімейні ролі; розподіл сімейних ролей.

Постановка проблеми. На сьогодні в нашому суспільстві відбуваються процеси демократизації і гуманізації, що сприяють створенню рівних можливостей для реалізації особистості, незалежно від соціального положення, національності, віку, статі. Справжня гуманізація передбачає подолання стереотипів, що століттями існували в свідомості, а також встановлення гендерної рівності у всіх сферах суспільного життя.

Соціальні стереотипи, які історично склалися і закріпилися в нашій свідомості, можуть відігравати певну позитивну роль в житті людини, допомагаючи орієнтуватися в тих обставинах, які не вимагають від неї серйозних роздумів або індивідуальних рішень, але у ситуаціях, де потрібна повна інформація й об'єктивна оцінка, стереотипи, як певні застигли конструкти та підсвідомі стандарти поведінки, відіграють негативну роль: сприяють виникненню й закріпленню упереджень, ворожості до нового.

Сім'я є базовим осередком суспільства. Сприйняття відносин між чоловіком і жінкою в сім'ї поширюється на інші суспільні інститути, тому проблема гендерних стереотипів у сімейних стосунках є актуальною. Підтвердженням цього є прийняття у вересні 2013 року «Державної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2016 року», в якій передбачено проведення інформаційних кампаній

з метою висвітлення питань необхідності рівного розподілу сімейних обов'язків та відповідальності між жінками і чоловіками щодо виховання дитини [1].

Соціальні стереотипи, включаючи і гендерні, змінюються з часом, за умови економічних і політичних змін в державі, але дуже повільно. Коли виникає соціальна напруженість, соціальні стереотипи загострюються. Українське суспільство, починаючи з першого десятиліття XXI століття, постійно знаходиться в ситуації соціально-політичних та економічних перетворень, тому дослідження гендерних стереотипів є своєчасним та актуальним.

Український соціолог О. Ю. Вілкова, досліджуючи конструктивні та деструктивні функції гендерних стереотипів, довела, що конструктивність чи деструктивність гендерного стереотипу визначається відповідністю його змісту стратегії соціальної політики держави в певний історичний період та характером контролю за функціонуванням гендерних стереотипів [2]. З цієї точки зору дослідження гендерних стереотипів розподілу сімейних ролей представляє науковий і практичний інтерес для соціології як науки про становлення, розвиток і функціонування суспільства, його елементів, соціальних відносин і соціальних процесів, про механізми і принципи їх взаємодії. За останні десятиліття зацікавлення соціологів

проблемою гендерної стереотипізації посилюється. Гендерні стереотипи є предметом вивчення таких галузей соціології, як: гендерна соціологія, соціологія молоді, соціологія освіти, соціологія політики, соціологія праці, соціологія сім'ї.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Гендерні стосунки в українській сім'ї висвітлювалися в дисертаціях К. К. Борщ (досліджувала основні тенденції статусних і рольових змін сучасної української сім'ї – від традиційної патріархальної до егалітарної – , що супроводжувався рольовим конфліктом) [3] і Т. О. Марценюк (розглядала питання гендерних відносин у сфері сім'ї у рамках вивчення інституційних засад регулювання гендерних відносин в суспільстві) [4], а також у наукових статтях Н. В. Лавріненко (досліджувала взаємостосунки партнерів по браку з погляду гендерної рівності/нерівності) [5]. Конструктивні та деструктивні функції гендерних стереотипів досліджувалися в дисертації О. Ю. Вілкової [2], механізми та практики функціонування сім'ї у трансляції гендерних стереотипів – в дисертаційній роботі В.П. Новицької [6].

Слід звернути увагу на соціологічні дослідження, проведені в Україні та державах ближнього зарубіжжя за останні 10 років, у рамках яких досліджувалися гендерні стереотипи розподілу сімейних ролей. Автор статті не намагалася дати повний аналітичний огляд, а лише зупинилася на тих дослідженнях, за результатами яких було виявлено тенденції, що знайшли чи не знайшли підтвердження в ході дослідження Центру соціологічних досліджень Чорноморського державного університету імені Петра Могили (м. Миколаїв).

У вересні – жовтні 2011 року лабораторією «Центр соціально-гуманітарних аспектів регіональних досліджень» Сумського державного університету було проведено соціологічне дослідження з метою вивчення ставлення студентів вищих навчальних закладів до створення сім'ї та поєднання батьківських обов'язків з навчанням, а також ціннісних орієнтацій у питаннях розподілу сімейних обов'язків [7]. Дослідження проводилось за пропорційною вибіркою серед студентів, що навчаються у вищих навчальних закладах міста Суми та міста Черкаси, за допомогою відкритої анкети. Опитуванням було охоплено 300 осіб.

У 2007 році, в межах виконання «Програми рівних можливостей», яку впроваджує Програма розвитку ООН (ПРООН) в Україні, авторським колективом Центру соціальних експертиз Інституту соціології НАН України під керівництвом професора Ю. І. Саєнко було проведено опитування громадської думки населення України «Гендерні стереотипи та ставлення громадськості до гендерних проблем у суспільстві» [8].

«Гендерні стереотипи в сучасному російському суспільстві» – назва проекту, який проводився фахівцями російського Фонду «Інститут економічних і соціальних досліджень» за фінансової підтримки Канадського Агентства Міжнародного Розвитку в рамках четвертого туру конкурсу

проектів «Подолання гендерних стереотипів у суспільній свідомості». Перша хвиля дослідження пройшла в жовтні 2005 року. Інтерв'юери Фонду опитали 1200 жителів Волгограда [9].

Мета статті полягає у викладенні результатів емпіричного дослідження гендерних стереотипів рольового розподілу в українській сім'ї та порівняльному аналізі виявлених тенденцій з результатами досліджень, проведених за останні десять років в Україні та державах ближнього зарубіжжя. Об'єктом наукової статті є гендерні стереотипи як різновид соціальних стереотипів, предметом – гендерні стереотипи розподілу сімейних ролей в українській родині.

Виклад основного матеріалу. У рамках наукової теми кафедри соціології «Соціальні процеси та соціальне управління в умовах суспільної трансформації» було проведено емпіричне дослідження гендерних стереотипів розподілу сімейних ролей в українській родині на прикладі м. Миколаєва. Об'єктом дослідження стало населення м. Миколаєва, предметом – гендерні стереотипи (їх наявність чи відсутність) у рольовому розподілі в сім'ї. Було висунуто гіпотезу про сталий характер гендерних стереотипів розподілу сімейних ролей в українській сім'ї та повільну їх зміну в сучасних умовах розвитку українського суспільства. Для збору первинної соціологічної інформації використано такий емпіричний метод дослідження, як анкетне опитування; для аналізу отриманої соціологічної інформації – такі теоретичні методи дослідження, як: аналіз, порівняння, узагальнення.

Наукова новизна полягає у тому, що здійснено дослідження гендерних стереотипів у період соціальної напруженості в українському суспільстві і перевірена гіпотеза стосовно того, що соціальні стереотипи загострюються тоді, коли виникає соціальна напруженість. Практична значущість результатів дослідження полягає в розширенні теоретичних та емпіричних знань з проблеми гендерної стереотипізації розподілу сімейних ролей.

У статті проаналізовано результати анкетного опитування з проблеми гендерних стереотипів розподілу сімейних ролей в українській сім'ї, яке здійснювалося у рамках «омнібусу» – щорічного опитування громадської думки мешканців м. Миколаєва з соціально-політичних і соціально-культурних питань, яке проводиться Центром соціологічних досліджень Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Обсяг вибіркової сукупності респондентів складав 400 осіб. Опитування проводилося за районованою, випадковою, репрезентативною, квотною вибіркою відповідно до статеві та вікової структури дорослого населення м. Миколаєва контактним методом. Максимально можлива теоретична похибка складає 2,3 %.

Понятійна основа вивчення гендерних стереотипів розподілу сімейних ролей будувалася на основі аналізу теоретичних джерел. Під гендерними стереотипами розуміються сформовані в суспільстві уявлення про соціальні ролі чоловіків і жінок, про те, як вони поведуть себе у повсяк-

денному житті, а також про їх психологічні та фізіологічні особливості. Гендерні стереотипи є різновидом соціальних стереотипів як схематичних, стандартизованих образів або уявлень про суспільне явище чи об'єкти, зазвичай емоційно забарвлені і стійкі.

Сім'я – група людей, що складається з чоловіка, жінки, дітей та інших близьких родичів, які живуть разом. Сімейна роль – це сукупність написаних правил і норм поведінки в сімейному мікросередовищі, які ґрунтуються на особистісній їх інтерпретації кожним із подружжя. Сімейні ролі

набувають утілення в реальних взаєминах між чоловіком і дружиною та у виконанні головних функцій сім'ї. Належне функціонування сім'ї можливе за умов, коли розподіл ролей в ній відбувається таким чином, що кожен із її членів виконує ті ролі, що відповідають його власним та взаємним очікуванням.

Результати емпіричного дослідження виявилися наступними. Найбільш очевидно певна зміна гендерних стереотипів проявилася у відповіді на питання «Хто з членів родини повинен займатися домашнім господарством?» (таблиця 1).

Таблиця 1

Розподіл відповідей на питання «Як Ви вважаєте, хто з членів родини має?» (у %)

Як Ви вважаєте, хто з членів родини має:	Чоловік	Жінка	Обидва	Не має значення
1. Займатися домашнім господарством	3,5	39,3	48,6	8,6
2. Бути головою в сім'ї	56,7	9,9	19,6	13,8
3. Бути хранителем сімейного вогнища	3,5	67,4	23,3	5,8
4. Отримувати більшу заробітну плату	51	3,5	23,5	22

Більшість респондентів (48,6 %) вважають, що займатися домашнім господарством повинні і чоловік, і жінка. Дещо менша кількість респондентів (39,3 %) віддають перевагу жінці. Лише 3,5 % опитаних відповіли, що домашнім господарством може займатися чоловік. Для 8,6 % це не має значення. Тобто, сталий гендерний стереотип, що саме жінка повинна займатися домашнім господарством, дещо змінився у мешканців Миколаєва в бік гендерної рівності. Причому це стосується респондентів і чоловічої, і жіночої статі, чий відповіді не дуже різняться: майже в рівній мірі вони відповіли, що домашнє господарство може бути цариною обох (53,2 % відповідей серед жінок і 43,1 % відповідей серед чоловіків).

Із віком уявлення про те, хто має брати на себе обов'язки по роботі в домашньому господарстві, змінюються: чим більше вік респондентів, тим більше вони поділяють стереотипну точку зору стосовно розподілу сімейних обов'язків, чим менший – тим більше демонструють позицію

гендерної рівності. Так, у віковій групі 18–29 років лише 27,4 % респондентів вважають, що прерогатива ведення домашнього господарства належить жінці, у вікових групах 30–39 і 40–49 років таких вже 38 %, серед респондентів 50–59 років і більше 60 – відповідно 48,2 % і 50 %. Думки стосовно того, що домашнім господарством мають займатися і чоловік, і жінка, серед молоді (18–29 років) дотримуються 63,2 % респондентів, серед представників середнього покоління (40–49 років) – 45,7 %, у старшого покоління цей відсоток складає 40,9 одиниць.

Стійкими залишаються такі гендерні стереотипи: хранителем сімейного вогнища повинна бути жінка (погодилися 67,4 % опитаних), головою сім'ї – чоловік (погодилися 56,7 % опитаних) й отримувати більшу заробітну плату – теж чоловік (погодився 51 % опитаних). Підтвердження останньому отримали в ході оцінювання респондентами тверджень, які відображають найбільш поширені в суспільстві гендерні стереотипи (таблиця 2).

Таблиця 2

Результати згоди респондентів з твердженнями, які відображають гендерні стереотипи

Наскільки Ви згодні з твердженнями: (оцініть від 0 до 5, де 0 – не згоден, а 5 – згоден в повній мірі)	Бали
1. Для чоловіків робота є більш важливою, ніж для жінок	3,49
2. Жінки є менш конкурентоспроможними на ринку праці, ніж чоловіки	2,83
3. Виконувати хатню роботу та виховувати дітей переважно має жінка	3,49
4. Жінок частіше з роботи звільняють, чоловіки йдуть за власним бажанням	2,35
5. Чоловік має отримувати вищу заробітну плату ніж жінка, оскільки він повинен забезпечувати матеріальний добробут сім'ї	3,96
6. Жінки є гіршими працівниками, ніж чоловіки	1,28
7. Я нормально ставлюся до ситуації, коли жінка обирає «чоловічу» професію, наприклад інспектора ДАІ	3,17
8. Я нормально ставлюся до ситуації, коли чоловік обирає «жіночу» професію, наприклад вихователя дитсадка	2,52

Твердження «Чоловік має отримувати вищу заробітну плату, ніж жінка, оскільки він повинен забезпечувати матеріальний добробут сім'ї» з п'яти можливих балів отримало 3,94; твердження «Виконувати хатню роботу та виховувати дітей

переважно має жінка» і «Для чоловіків робота є більш важливою, ніж для жінок» – по 3,49 балів.

Підтвердив наявність стійкого гендерного стереотипу щодо берегині домашнього вогнища статевий аналіз відповідей респондентів. Згодні з тим, що

хранителем сімейного вогнища має бути жінка, 67,3 % опитаних чоловіків і 66,5 % жінок. Стосовно головуючого в сім'ї респонденти-чоловіки та жінки були не настільки однотайні: визнали за чоловіком головуючу роль в сім'ї 69 % опитаних чоловіків і 45,2 % опитаних жінок. Майже аналогічний результат отримали щодо питання про те, хто з членів родини має отримувати більшу заробітну плату. Віддали перевагу чоловіку 56,2 % опитаних чоловіків та 45,2 % респондентів-жінок.

У ході дослідження були виявлені незначні зрушення по шляху гендерної рівності у розподілі сімейних ролей: 23,5 % респондентів вважають, що отримувати більшу заробітну плату можуть обидва. Практично така ж кількість респондентів (23,3 %) висловила аналогічну думку щодо збереження сімейного вогнища; 19,6 % – стосовно головуючого в сім'ї.

Аналіз отриманої соціологічної інформації за статевою ознакою показав, що достатньо близькою є позиція опитаних чоловіків і жінок щодо рівності з питання фінансового забезпечення потреб сім'ї: 26,2 % жінок і 20,4 % чоловіків висловилися за те, що обидва з подружжя можуть отримувати більшу заробітну плату. Така позиція опитаних миколаївців може бути обумовлена складним економічним становищем більшості населення, а також дефіцитом вакансій на ринку праці, коли питання першості у фінансовому забезпеченні потреб сім'ї не є пріоритетним.

Достатньо очікуваним був результат стосовно того, що респонденти-чоловіки в більшій мірі, ніж жінки, віддають перевагу чоловіку як голові сім'ї (69 % відповідей чоловіків проти 45,2 % відповідей жінок), а жінки є більш налаштованими на гендерну рівність в питанні головуючого в сім'ї (24,6 % відповідей проти 14,6 % відповідей чоловіків), а також щодо вікового розподілу відповідей респондентів. Незалежно від віку, більшість респондентів у кожній віковій групі головуючу роль в сім'ї віддають чоловіку. Серед молодого покоління (18–29 років) таких 55,6 %, серед людей віком від 30 до 39 років – 55 %, у віковій групі 40–49 років – 50 %, у респондентів предпенсійного і пенсійного віку – відповідно 57,6 % і 67 %.

Висновки. Підводячи підсумки, слід зауважити, що за результатами емпіричного дослідження гендерних стереотипів в українській родині на прикладі м. Миколаєва були виявлені наступні тенденції.

Залишаються незмінними гендерні стереотипи щодо того, що чоловік в сім'ї повинен бути головою та отримувати більшу, ніж жінка, заробітну плату, а жінка виконувати роль берегині домашнього вогнища. Така ж тенденція була виявлена російськими дослідниками в ході опиту-

вання мешканців Волгограда. Кожен другий респондент з 1200 опитаних (51 %) вважав, що головою сім'ї має бути чоловік, 38 % вважали, що важливі сімейні рішення повинні прийматися спільно, і тільки 8 % опитаних відзначали, що головою сім'ї має бути дружина [9].

Знайшла підтвердження гіпотеза щодо зміни гендерних стереотипів, як різновиду соціальних стереотипів, в період соціальних змін, але мова не йде про їх загострення. Так,

виявлення мешканців Миколаєва щодо того, хто з членів родини має працювати в домашньому господарстві, змінюються в бік рівноправного залучення чоловіків і жінок до роботи по дому як запоруки побудови партнерської моделі сім'ї. Аналогічний результат було отримано в 2007 році в ході дослідження Інституту соціології НАН України: 73 % опитаних висловилися стосовно того, що в домашньому господарстві повинні працювати і чоловік, і жінка [8].

Також у ході анкетного опитування миколаївців було виявлено, що чим більше вік респондентів, тим більше вони поділяють стереотипну точку зору стосовно розподілу сімейних обов'язків, чим менший – тим більше демонструють позицію гендерної рівності. До схожого висновку прийшли у 2011 році дослідники Сумського державного університету [7]. Згідно з результатами їхнього дослідження третина опитаних студентів (33 %) вважали, що всі домашні обов'язки потрібно виконувати разом; 27 % – що кожен з подружжя повинен робити те, що у нього краще виходить; 15 % висловилися за те, що розподіл ролей в сім'ї можна змінювати.

Дослідницький же колектив ІС НАН України у 2007 році констатував дещо іншу тенденцію: з питання розподілу обов'язків найменш рівноправно були налаштовані чоловіки віком до 20 років, що, на їх думку, виглядало доволі закономірним, адже в цьому віці більшість молодих людей живуть вдома, де ними опікуються жінки [8]. Така відмінність у виявлених тенденціях, на думку автора статті, свідчить про те, що гендерні стереотипи, хоча і повільно, але з часом змінюються і, безумовно, на це впливають події в соціально-політичному житті країни.

Проведене емпіричне дослідження доводить, що застосування методу анкетного опитування дозволяє отримувати інформацію щодо гендерних стереотипів розподілу ролей в українській родині. Результати дослідження можуть бути використані в подальшій науковій розробці проблематики гендерних стереотипів у сфері сімейних стосунків, а також в процесі викладання навчальних дисциплін «Гендерна соціологія» і «Соціологія сім'ї».

ЛІТЕРАТУРА

1. Про затвердження Державної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2016 року: Постанова КМ України від 26.09. 2013 р. за № 717. – Режим доступу: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/717-2013-п.

2. Вілкова, О.Ю. Конструктивні та деструктивні функції гендерних стереотипів: Автореф. дис... канд. соціол. наук: 22.00.04 / О.Ю. Вілкова; Київський націон. ун-т ім. Т.Г. Шевченко. – К., 2005. – 18 с.
2. Борщ, К.К. Трансформація статусно-рольових характеристик сучасної сім'ї в Україні: Автореф. дис... канд. соціол. наук: 22.00.04 / К.К. Борщ; Харківський націон. ун-т внутр. справ. – Х., 2010. – 20 с.
3. Марценюк, Т.О. Інституційні засади регулювання гендерних відносин: Дисертація на здобуття наук. ступеню канд. соціолог. наук. – К., 2009. – 307 с.
4. Лавріненко, Н.В. Гендерні відносини в українській родині // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2010. – №1. – С. 138 – 162.
5. Новицька, В.П. Гендерна соціалізація: соціологічні концепції та практика / Автореф. дис... канд. соціол. наук: 22.00.11 / В.П. Новицька; ІС НАН України. – К., 2010. – 15 с.
6. Костенко А.М. Студентська сім'я та гендерні стереотипи. – Режим доступу: www.vuzlib.su/books/7237_Н.Д._Світайло,_А.М-Гендерна_мапа_України/-СТУДЕНТСЬКА-СІМ'Я-ТА-ГЕНДЕРНІ-СТЕРЕОТИПИ.
7. Гендерні стереотипи та ставлення громадськості до гендерних проблем в українському суспільстві. – К.: ІС НАН України, 2007. – Режим доступу: www.un.org.ua/files/gender_2006.pdf.
8. Гендерні стереотипи в сучасному російському суспільстві. 02.08.2011 р. – Режим доступу: www.dcz.gov.ua/kir/control/uk/publish/article?art_id=9535.

И. Ф. Иванова,

*Черноморский государственный университет
имени Петра Могилы, г. Николаев, Украина*

ГЕНДЕРНЫЕ СТЕРЕОТИПЫ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ РОЛЕЙ В УКРАИНСКОЙ СЕМЬЕ

В статье рассмотрены результаты исследования гендерных стереотипов ролевого распределения в украинской семье, проведенного Центром социологических исследований Черноморского государственного университета имени Петра Могилы в г. Николаев в январе 2015 года, а также осуществлен сравнительный анализ выявленных тенденций с результатами исследований, проведенных за последние десять лет в Украине и странах ближнего зарубежья. Социальный прогресс объективно требует изменения отношения общества к гендерным проблемам. Особенно острой является проблема преодоления гендерных стереотипов во всех сферах жизни общества, в том числе в семейной сфере. Гендерные стереотипы обычных граждан в определенной мере отражают те изменения, которые должны произойти в обществе. Указано, что, несмотря на серьезные изменения во всех сферах жизни украинского общества, гендерные стереотипы распределения ролей в украинской семье, как вид социальных стереотипов, практически не изменились, и поэтому они есть наиболее сложным условием в построении принципиально новых отношений в социуме и переходе к качественно новому демократическому государству.

Ключевые слова: *социальные стереотипы; гендерные стереотипы; семья; семейные роли; распределение семейных ролей.*

I. F. Ivanova,

Petro Mohyla Black Sea State University, Mykolayiv, Ukraine

GENDER STEREOTYPES OF DISTRIBUTION OF FAMILY ROLES IN UKRAINIAN FAMILY

The subject of the article is gender stereotypes in the distribution of family roles in Ukrainian family. The essence of the subject is reflected in the theme of the article that is relevant. In Ukraine, the processes of democratization and humanization take place and true humanization involves overcoming of stereotypes and establishment of gender equality in all spheres of public life. The purpose of the article is summary of research of gender stereotypes in role distribution in Ukrainian family. We used theoretical methods (analysis, comparison, classification, generalization) and empirical (questionnaire). The survey was conducted in January 2015 according to random, representative, quota sampling as for gender and age structure of the adult population in Nikolaev by contact method. 400 people participated. Scientific novelty lies in the research of gender stereotypes in the period of social tension in Ukrainian society and verification of the hypothesis of the American social psychologist G. Teshfell. He says that social stereotypes are escalated when there is social tension. The practical significance of the results of the study lies in expansion of theoretical and empirical knowledge on the issue of gender stereotyping of distribution of family roles. The research results can be used in further scientific development of this problem, and in the process of teaching subjects «Gender sociology» and «Sociology of the family.» The author of the article came to the following conclusions. Despite significant improvements in all spheres of Ukrainian society, gender stereotypes of distribution of roles in Ukrainian family as a kind of social stereotypes have not changed, and therefore they are the most difficult conditions in creation

of fundamentally new relations in society and the transition to a qualitatively new democracy. The study of gender stereotypes, including the distribution of family roles, has scientific and practical interest for sociology as a science in the formation, development and functioning of society, its elements, social relations and social processes, taking into an account that issues of gender equality in all spheres of life are common European values.

Keywords: *social stereotypes; gender stereotypes; family; family roles; distribution of family roles.*

Рецензенти: *Мейжис І. А., д. пед. н., професор;
Коробов В. К., к. соц. н., доцент.*

© Іванова І. Ф., 2015

Дата надходження статті до редколегії 10.03.2015